

Overleg Aziatische Hoornaar

20 november 2024

Ondersteuning door Provincie 2024

- ▶ Doel: begeleiden van gemeente, eigen domeinen en brandweer bij beheersing AH met zo weinig mogelijk impact op de biodiversiteit. Zie overleg februari 2024
- ▶ Kennis delen en verspreiden: nieuwsbrief, bijeenkomsten. Zie site [kennisdeling](#)
- ▶ Ondersteunen werking Vespawatch: niet beheerde nesten in je gemeenten worden ma-wo-vrij doorgemailed naar contactpersoon + aangeduid op kaart

AA	AB	AC	AD	AE
ite coord	provincie coordinateng coord		google maps	
apellen	Antwerpen		https://www.google.be/maps/@51.30630857,4.4274	

Ondersteuning door Provincie 2024

- ▶ Beslissingsboom zet aan om nesten te verwijderen op meest ecologische en toegelaten manier
- ▶ Opmaak Geoloket “Afweging biociden kaart”
<https://geoloket.provincieantwerpen.be/geoloketten/?viewer=epr>
- ▶ Vanaf 2025: Uitleen Lanzen (ANB) voor brandweer en erkende bestrijders.
Provinciaal domein Vrieselhof (Ranst)

Ondersteuning door Provincie 2024

► Europees LIFE project:

“Ecological methods to control the Asian Hornet”

- Doel: het zoeken naar en beoordelen van ecologisch verantwoorde methoden om de Aziatische hoornaar op te sporen, te monitoren en te controleren zonder het gebruik van pesticiden.
- Potentiele partners: Frankrijk, Duitsland, Portugal, Spanje, Italië, België (INBO, RATO, ANB, provincie Antwerpen)
 - Uitwerken **internationaal netwerk** universiteiten, andere onderzoeksinstellingen, lokale besturen
- Indienen september 2025, start 2026

Ondersteuning door Provincie 2024

- Inhoud (werkpakketten)
 - 1) Monitoring en beleidsrichtlijnen (monitoringstechnieken, habitatmodel, beslissingsboom)
 - 2) Opsporing primaire en secundaire nesten (vallen met automatische identificatie AI, drone in combinatie met zenders, speurhonden, ...)
 - 3) Beheren grootte AH populatie
 - springtrapping met AI, alarm feromonen,
 - vernietiging secundaire nesten door diatomeeën-aarde, stoom, zwaveldioxide, nematoden, actieve koolstof
 - gebruik van paring verstorende seksferomonen

Lopend studie en onderzoek

- 1) Sprintrapping +bijvangst
- 2) Diatomeeënaarde

Springtrapping + bijvangst

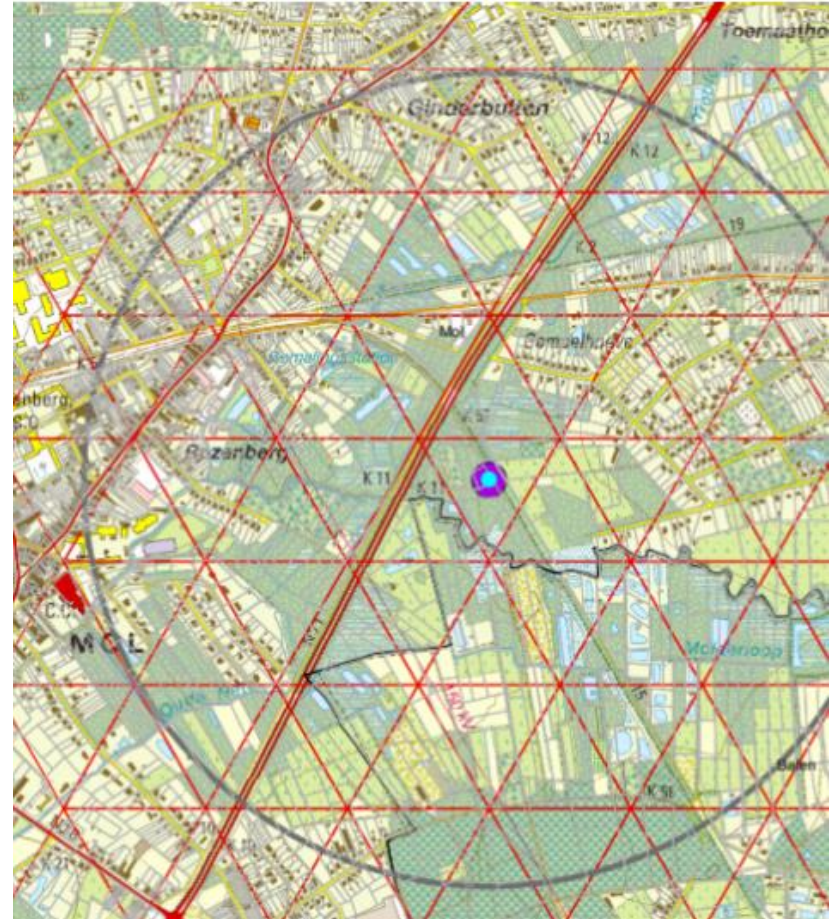
Studie: effect wegvangen
koninginnen op populatiegrootte

2023-2024: Selectiviteit

- Proefcirkel (Mol) met om 350 meter lokval
- Controle cirkel (Geel): geen lokvallen
- Testen van selectiviteit van de vallen

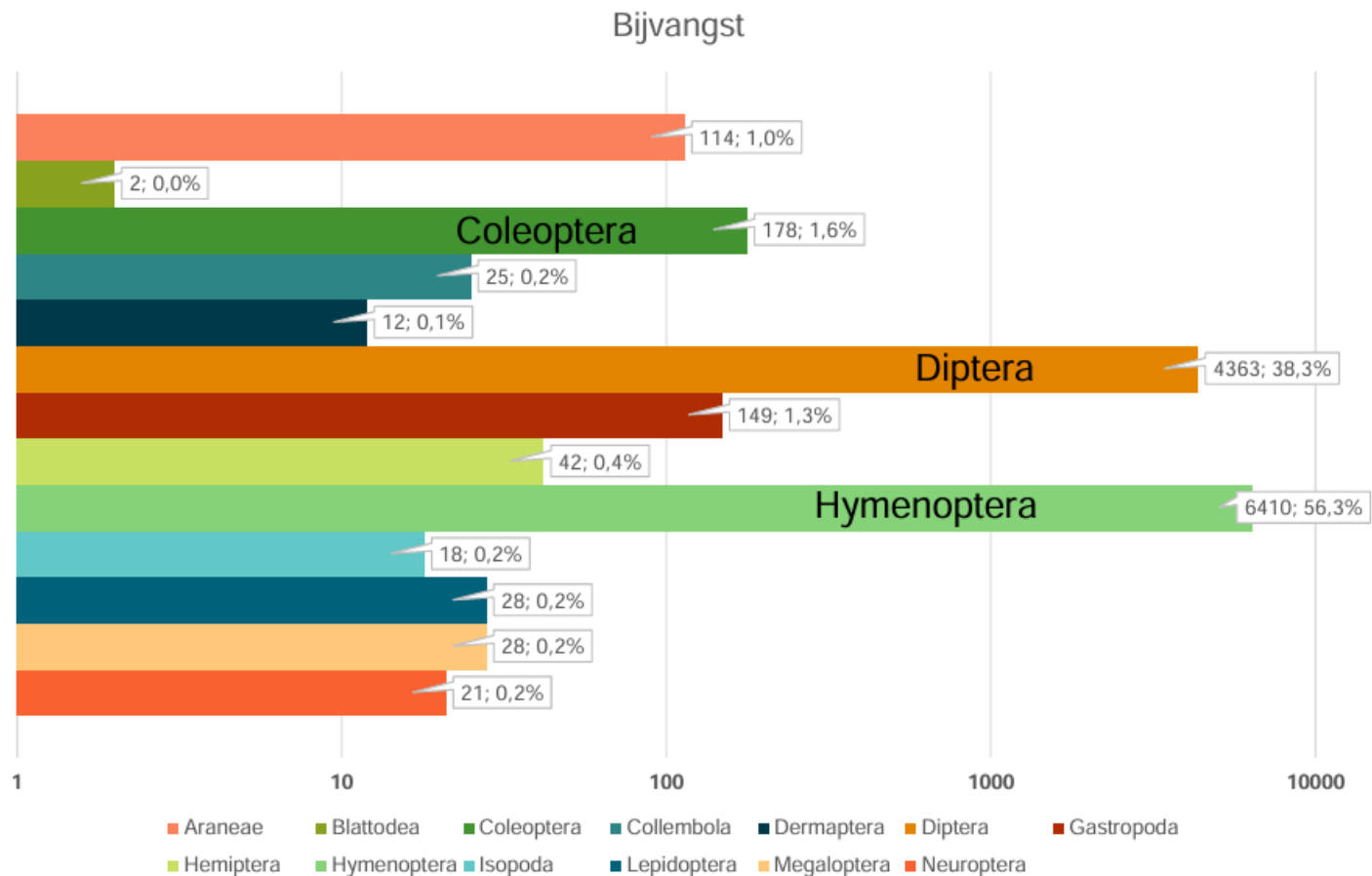
2024-2025: Effectiviteit

- tellen nesten in twee proefcirkels

Springtrapping + bijvangst

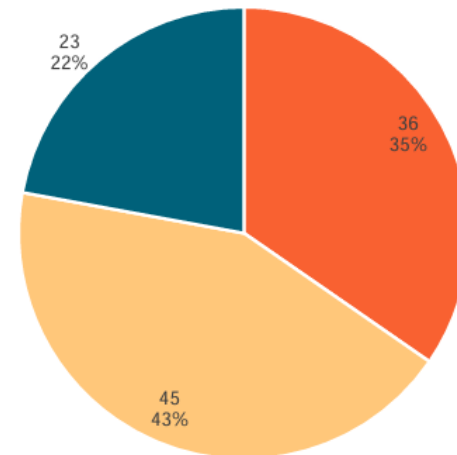
Resultaat: levende en dode insecten in val

Springtrapping + bijvangst

- Vespidae (wespachtigen):
meer koninginnen van Europese
hoornaars (*Vespa crabro*) gevangen
dan Aziatische hoornaar (*Vespa
velutina*)
- Europese hoornaar: 5 – 15 nieuwe
koninginnen
- Aziatische hoornaar: tot 500
nieuwe koninginnen
- Gebruikte vallen zijn niet selectief

Vespidae

■ Vespa germanica ■ Vespa crabro ■ Vespa velutina

Plaatsen van voorjaarsvallen wordt afgeraden

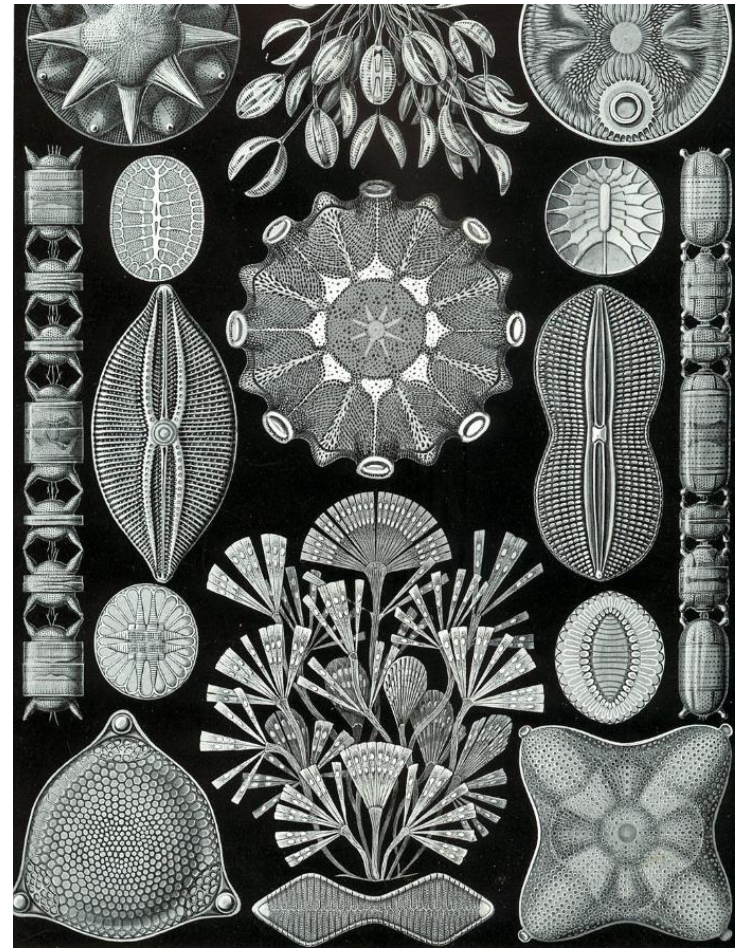
- Het effect van voorjaarsvallen op aantal nesten in het najaar is nog niet aangetoond.
- Afvangen in het voorjaar verlaagt de competitie tussen koninginnen. Een nestje van een gevangen koningin wordt dus gewoon ingenomen door een andere koningin.
- Een selectieve val is niet echt selectief. Inheemse insecten kunnen steeds in de gebruikte vallen terechtkomen. In het voorjaar is het risico op schade aan inheemse biodiversiteit groter doordat dan ook veel koninginnen van inheemse soorten een nestplaats zoeken.
- De enige bewezen manier om de strijd met de Aziatische hoornaar aan te gaan is het vernietigen van nesten.

In kader van onderzoek Mijn tuinlab

- zijn vallen verantwoord
- Onderzoek naar selectiviteit en effectiviteit
<https://vespawatch.be/mijn-tuinlab/>
- Plaats je toch vallen: maak ze dan dagelijks leeg om bijvangst te minimaliseren

Diatomeeënaarde

- Fossiele overblijfsel van skelet van kiezelwieren, zeer scherpe randen
- Wordt ook gebruikt tegen de bloedluis bij kippen
- Hoornaar sterft door uitdroging (wonden) of verstopping tracheeën
- Werkt langzamer dan Permas D maar is milieuvriendelijker
- ANB: verplicht in eigen domeinen
- Meer onderzoek nodig naar effectiviteit

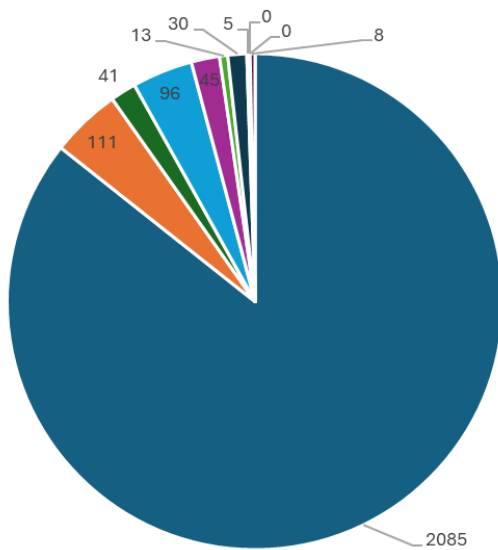
Diatomeeënaarde

- Observatie 3 nesten
- 2 bespoten met diatomeeën-aarde, 1 controle nest
- Twee-dagelijks tellen van dode werksters, mannetjes, koninginnen, activiteitsmodus
- Eerste resultaten: positief
- Aanbeveling: gebruik Diatomomeeën-aarde ipv Permas D
- Voorwaarde uitleen lanzen: diatomeeën-aarde

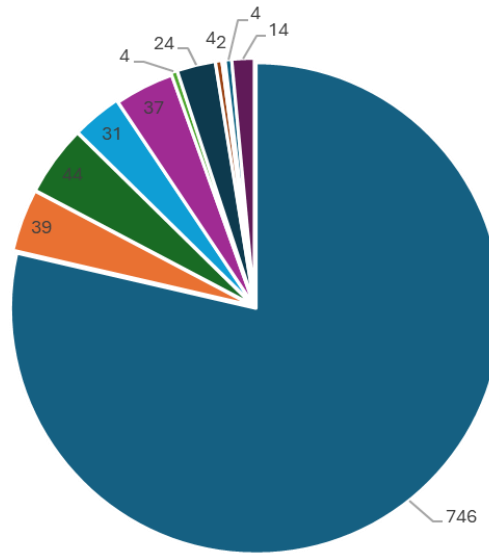

Vergelijking nesten

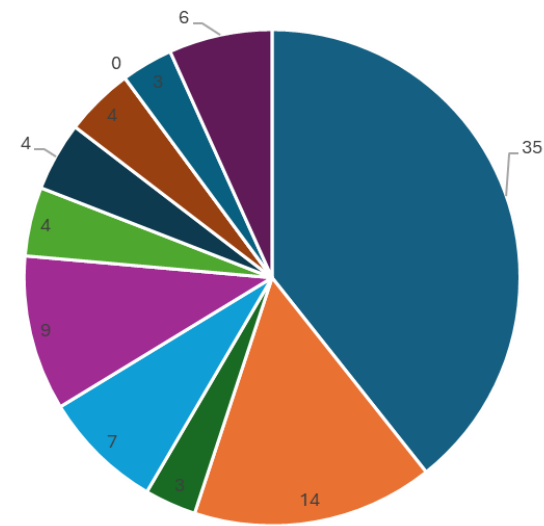
Efficiëntie diatomeeënaarde nest 1

Efficiëntie diatomeeënaarde nest 2

Sterfte controlesnest (nest 3)

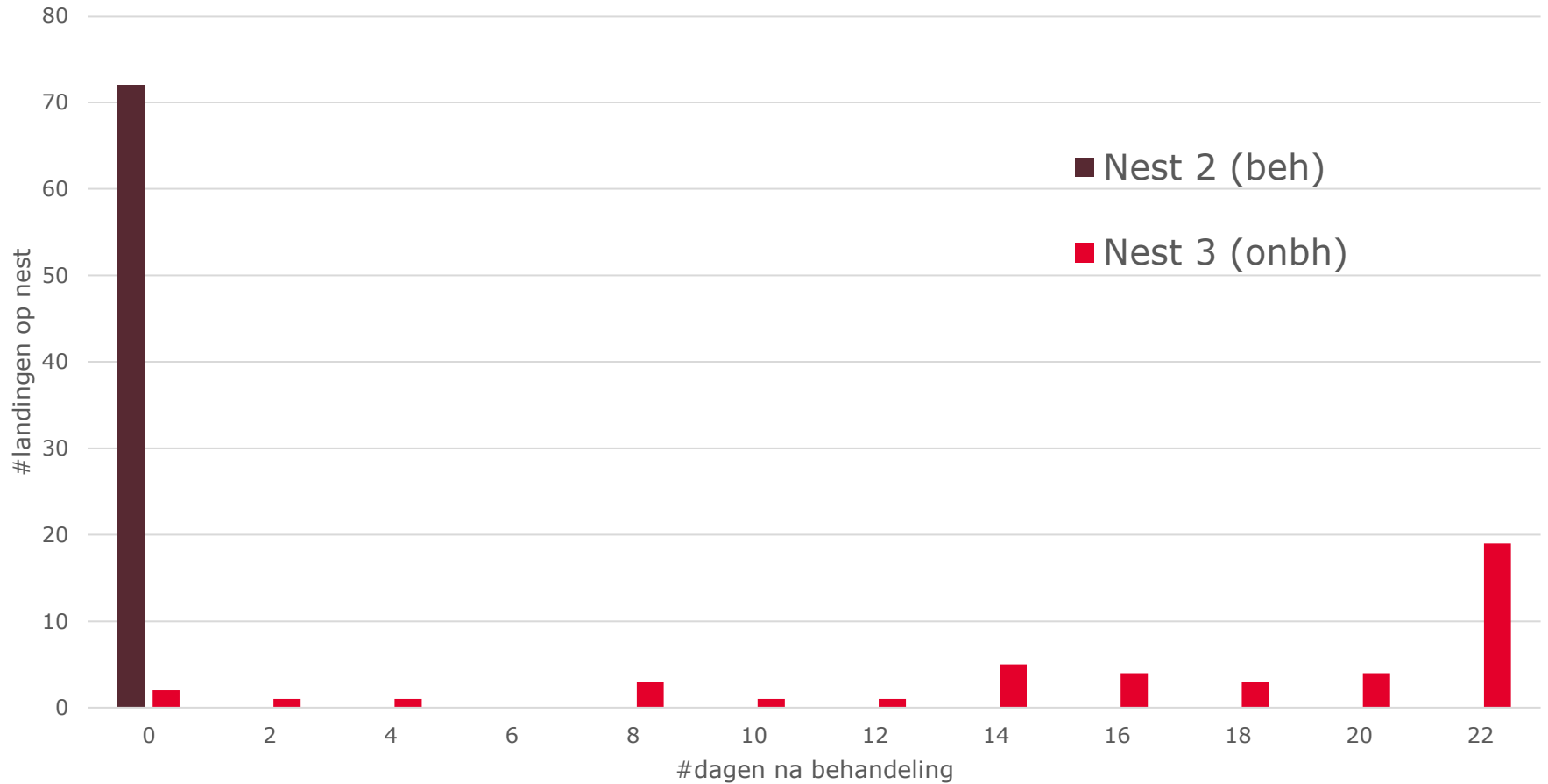

■ 2 ■ 4 ■ 6 ■ 8 ■ 10 ■ 12 ■ 14 ■ 16 ■ 18 ■ 20 ■ 22

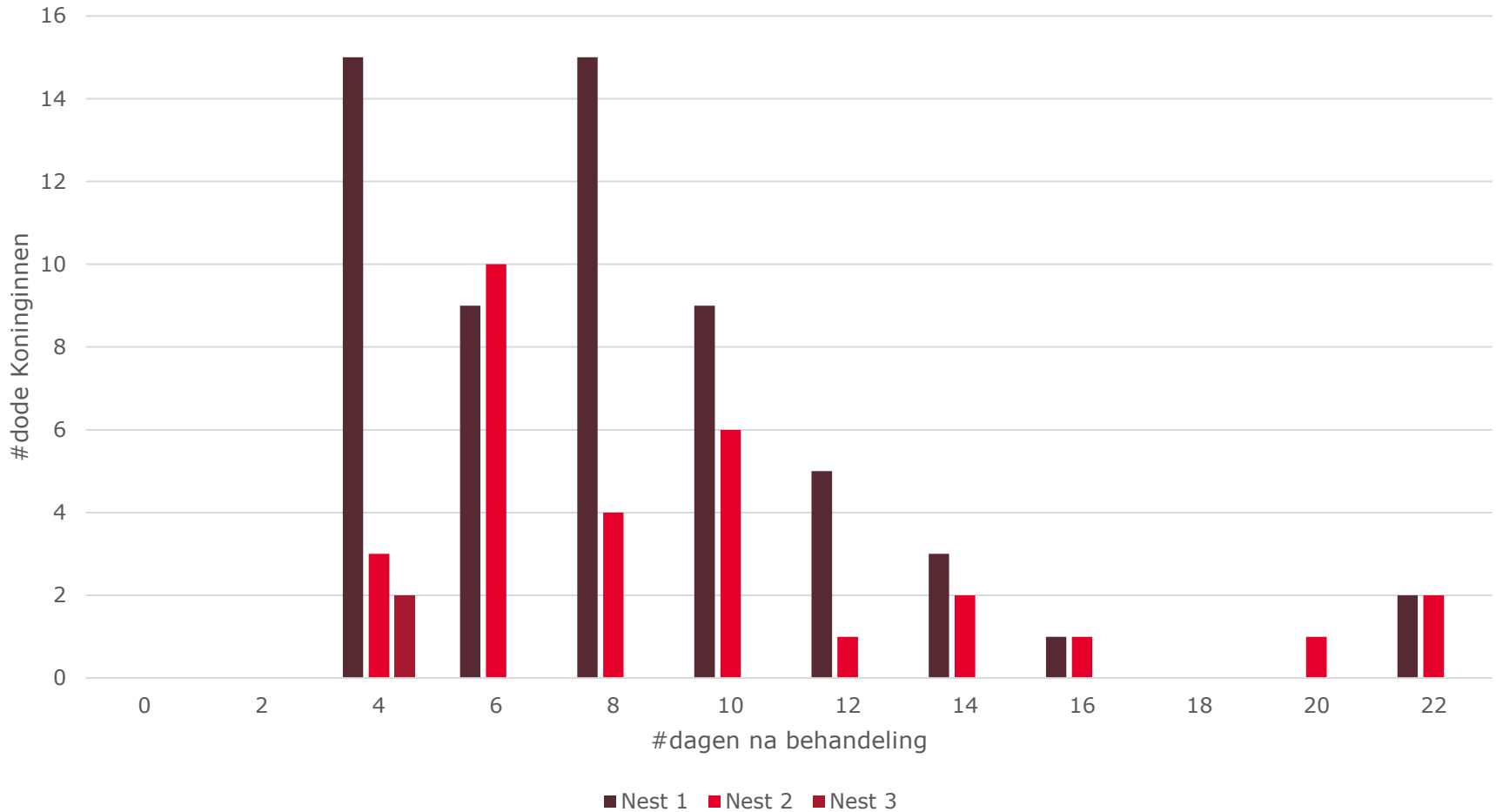
■ 2 ■ 4 ■ 6 ■ 8 ■ 10 ■ 12 ■ 14 ■ 16 ■ 18 ■ 20 ■ 22

■ 2 ■ 4 ■ 6 ■ 8 ■ 10 ■ 12 ■ 14 ■ 16 ■ 18 ■ 20 ■ 22

Activiteit hoornaars

Sterfte koninginnen

Prioritering verwijdering bij grote overlast?

ANB maakt met INBO een keuzemodel (gepland 2025)

Keuze/combinatie maken tussen:

a) Prioriteit Biodiversiteit (bescherming bestuivers)

-Bestuivingsgebieden

-VEN

-Natura 2000

-Natuurreservaat

b) Prioriteit Veiligheid (laaghangende nesten)

-primaire nesten in en rond het huis, publieke plaatsen (scholen, creches, ...)

Prioritering bij grote overlast?

c) Prioriteit imkers

-cirkel met straal 700 meter rond bijennestkasten.

d) Prioriteit Landbouw/Economie (bestuiving-schade aan fruit)

-agrarisch gebied, druiven

Schade beperken door densiteit van nesten te egaliseren. In elk km-hok hetzelfde aantal nesten nastreven.